

O B V E S T I L A

Industrijski plin - problem sodobnega časa

Odnosi med človekom in naravo so stari toliko kot človeški rod. Prvi plašni koraki v labirint njenih skrivnosti so navdajali človeka s strahom in spoštovanjem, ki se je kasneje razvilo v čaščenje naravnih sil kot božanstev. Obenem je v njem rasla želja po spoznavanju, posnemanju, premagovanju in vladanju nad njemu nerazumljivimi, pogosto skritimi silami. Žalostni rezultat brezobzirnega izkoriščanja, podrejanja narave v svojo korist je bil popolno uničenje prvotne podobe narave ter z njo vred propad celih civilizacij (Kitajska, Mezopotamija, Sredozemlje).

Želja po vladanju nad naravo in njenimi zakoni je postajala vse bolj živa v zadnjih 150 letih, v dobi hitrega industrijskega razvoja. Človek se je zbiral v nastajajočih industrijskih središčih in simbol razvoja je postal — tovarniški dimnik.

V dobi, ko se vsa velika industrijska središča po svetu dobesedno dušijo v smogu (zmes megle in dima) in razvoj grozi, da bo uničil samega sebe, smo tudi mi bore malo storili za ohranitev naše pokrajine. Žerjav, Jesenice, Celje, Kidričevo ter v zadnjem času Ravne na Koroškem se razvijajo v dim žveplovega dioksida in kažejo žalostno sliko naše brezbrčnosti.

V številnih tehnoloških procesih in proizvodnji energije se sproščajo plinaste, tekoče in trdne snovi, ki kot odpadki prihajajo v ozračje, v tekoče vode in v deponije. Govorimo o onesnaženem ozračju, onesnaženih vodah in odlagališčih, s katerih sekundarno pridejo odpadne snovi v tekoče vode in deloma v ozračje. V širokem razponu škodljivega delovanja industrijskih plinov na živo in neživo prirodo določenega prostora nas gozdarje posebno zanima vpliv plinov na gozdove kot najvišje razvito rastlinsko združbo.

Zveplov dioksid se ob izstopu iz dimnika širi na vse strani, odvisno od meteoroloških (veter, vlaga, zračni pritisk) ter terenskih (hribi, doline) razmer. Pomešan z zrakom dospe pri dihanju rastlin v njen organizem, kjer povzroča trajne poškodbe. Na zunanjo

poškodbo kažejo v rjavečih in odpadajočih iglicah in listih, končno pa propade vse drevo. Ob ponavljajočih se udarcih plinov se pojavlja vprašanje obstoja gozda in obstoja celotne gozdne vegetacije.

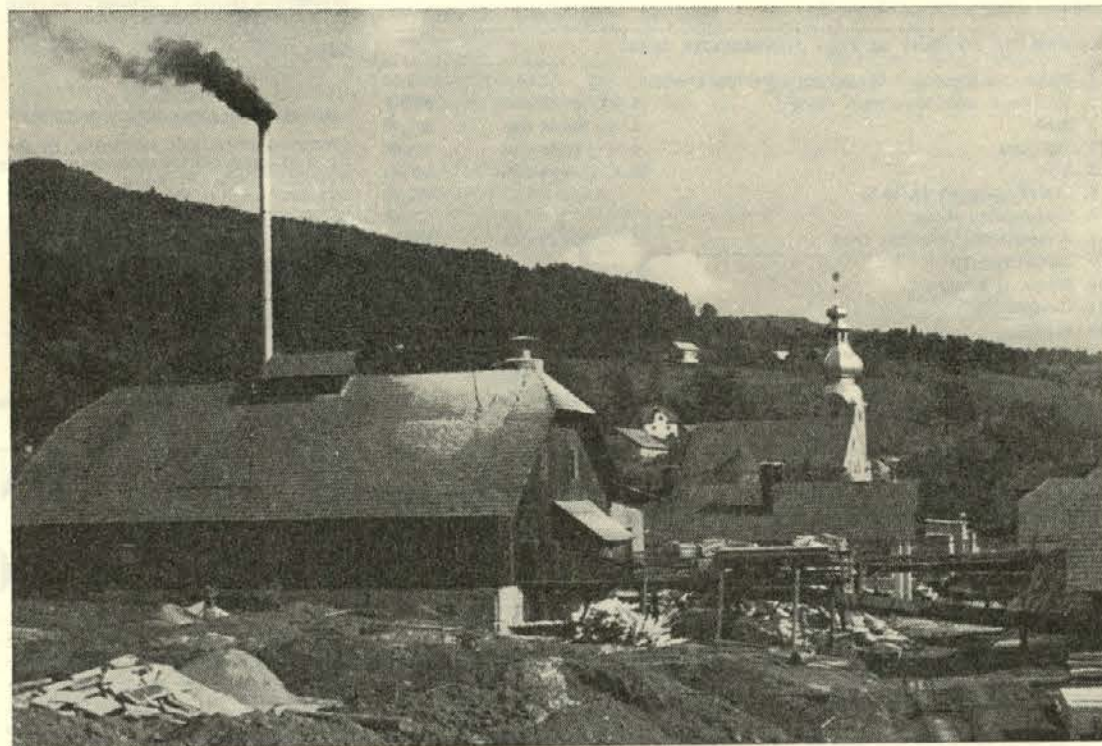
S propadanjem gozda se ne hote vsiljuje vprašanje škod, ki nastajajo z izginjanjem zelenega pasu. Škode so tako velike in obenem tako različne, da jih je nemogoče zajeti v

ki mu ob zmanjšanem prirastku in slabši kvaliteti lesa še zmanjša čisti dobiček iz gozda. Načeto je vprašanje trajnosti gozdne proizvodnje. S propadom iglastega gozda oziroma s premeno v ekonomsko manjvreden listnati gozd izgubi gozdni posestnik redni letni dohodek, izgubi osnovni kapital, iz katerega črpa ob nesrečah (požar, boleznih idr.), ob gradnji in ob popravilu gospo-

izpiranjem, pred erozijo. Njegov propad ima daljnosežne posledice in jasno je, da teh posrednih škod, ki so veliko večje od neposrednih, ni mogoče prikazati v številkah.

IN KAJ STORITI ZA OHRANITEV NARAVE?

Najradikalnejša rešitev je preprečiti strupenim plinom izhod iz tovarniškega dimnika.

Industrijski plini uničujejo gozdove in življenje v njih — Foto: G. Broman

suhoparnih številkah. Neposredna škoda je izguba lesne mase ter padec kvalitete ob upoštevanju povečanih stroškov za gojenje in varstvo gozdov. Ta manjši del škode smo skušali izračunati za ravensko plinsko območje, ki obsega okrog 1500 ha predvsem kmečkih gozdov. Račun kaže več kot 40 starih tisočakov škode letno po hektaru iglastega gozda. Pri kmečkem gospodarstvu se pojavlja še kup problemov. Ob čezmerno povečani sečnji mora kmečki posestnik najemati drago tujo delovno silo,

darskih poslopij. V končni fazi izgubi svojo ekonomsko osnovno za obstanek na svoji kmetiji. Poleg ekonomskih se torej pojavljajo še socialni problemi.

Vprašanje obstoja gozda moramo zajeti še širje. Gozd je splošna družbena dobrina in ima poleg proizvodnje lesa še vrsto drugih funkcij. Z industrializacijo dežele se večja njegova rekreativna vloga. Varovalna funkcija gozda je vsestranska: gozd je rezervoar vode, filter zraka in oblikovalec pokrajine; gozd ščiti tla pred

Druga pot je zamenjava tovarniških goriv (premog, generatorski plin) z gorivi, ki vsebujejo manj ali nič žvepla. Obe rešitvi pa žal zahtevata velike finančne izdatke.

Tretja, vendar manj uspešna pot preostane nam gozdarjem: zamenjati donosne, a na plin zelo občutljive iglaste gozdove z bolj odpornimi listnatimi drevesnimi vrstami, v katerih bi se morali odpovedati osnovni funkciji gozda — proizvodnji lesne mase. Tudi tu

(Nadaljevanje na 2. strani)

KOMU MOTORNE ŽAGE?

Živimo v džungli tehnike. Kljub upiranju vsemu novemu, kar je sicer naravno in človeško, doživljamo skokovite spremembe tudi v gozdarstvu, ki pa se jih niiti ne zavedamo. Sodelujemo direktno v tem razvoju in ga ne opazimo, ker nam že med osvajanjem novih metod dela postanejo nuja. Če se posebej v problem ne poglobimo, je jutri zadeva že vsakdanjost. Vendar tako od strokovnjakov kot izvajalcev zahteva, s tem ko je uvedeno, šele začetek poglobljenega dela, študije, tečajev, priučevanja, izpopolnjevanja, dopolnjevanja in usposabljanja oziroma odločitev, ali postopek osvojimo ali odklonimo.

Ima pa tudi ta medalja dva obraza. Kot se na eni strani v začetku procesa ne navdušujemo za skok v neznanu in če je zadeva količkaj napredna, postanemo sužnji le-te in povratka ni.

Seveda je pri uvajanju novih strojev prisotna predvsem bojazen, da bomo morali več delati s telesnim naporom. Med številnimi drugimi predsodki obstaja še predvsem bojazen za jutrišnji kos kruha.

Kljub upravičenim razlogom menim, da naj se vsaj v tem pogledu pomirimo z dejstvom, da so ravno zaostale dežele (Afrika idr.) viri viška delovne sile, napredne dežele pa — nasprotno — neustavljiv veletok prostih delovnih mest.

V upravičenost ekonomičnosti osvajanja novitet se ne bi spuščal, saj je o tem mnogo napisanega in bodo morda drugi spregovorili. Predvsem bi rad poudaril, da mora biti za naše podjetje tako kot doslej tudi v bodoče predvsem vo-

dilo dejstvo, da z novim proizvodnim sredstvom ustvarjamo več in ceneje ob manjšem telesnem naprežanju sodelavcev — in uspeh ter sodelovanje sta obojestransko zagotovljena.

Danes imamo enoten koncept gospodarjenja z gozdovi, čeprav imamo dve obliki lastnine: družbeno in zasebno. Tudi v tem oziru je napravljen napredek, ki sta ga obe strani v veliki večini ugodno sprejeli in se organsko dopolnjujeta v obojestransko korist, predvsem v cilju trajnega in umnega gospodarjenja v gozdno gospodarskem območju.

Zaradi razmišljanja naj omenim še spreminjajoče se odnose v proizvodnji. Lahko rečemo, da smo že prišli z obrtniškega načina dela v industrijsko proizvodnjo tudi v gozdarstvu. Danes se že večina ljudi dnevno vrača domov, kar v polpretekli dobi naše generacije veliki večini še ni bilo moč.

Zeleli bi opredeliti odnose okoli lastništva motornih žag. Resnica je, da imajo naši ljudje primeren odnos do družbene lastnine in le redke izjeme ne morejo biti pečat za nasprotno trditve. Med poslovanjem in pregledovanjem stroškov nabav, goriva, servisov vzdrževanja motornih žag ipd. pride do razprav, ali bi lastništvo tega proizvodnega sredstva vplivalo na razmerje stroškov. V cilju štednje je potrebno poiskati vse vire, ki vplivajo na večjo oziroma manjšo akumulativnost podjetja ali obrata, saj nas to ob koncu poslovnega leta zadeva vse, bodisi v pozitivnem ali negativnem gospodarjenju.

zdravje motorista (vibracije, eden podira za skupino), če podira in razreže za večjo skupino sodelavcev, oziroma zbijanje čuta odgovornosti, ker mora motorka krožiti od motorista do motorista (kolektivna odgovornost), nadalje zgubljanje čuta samozavesti, da je gospodar stroja, ki mu olajšuje delo.

Verjetno nekoliko večje število okvar.

7. Večje število servisnih storitev.

II. VARIANTA: MOTORNA ŽAGA V CELOTI LAST SODELAVCA

A) Dobre strani

1. Sproščena finančna sredstva.
2. Vse storitve, rezervni deli, gorivo idr. fakturira podjetje.
3. Ni sporov o uporabi motorne žage izven službe.
4. Odpade kontrola izkoriščanja motorne žage.
5. Stroški dvomljivih rezervnih delov odpadejo.
6. Strošek servisov odpade zgolj na delo mehanika in potnih stroškov.

B) Slabe strani

1. Krediti podjetja — če ne kreditira trgovina.
2. Izdelava posebnih tablic — kalkulacija za obračunavanje obrabine, najemnine stroja
3. Možnost spojnine žage v času okvare.
4. Otežena zamenjava tehnično zastarelih strojev.
5. Ni možna sprotna redna nabava strojev iz uvoza.
6. Večje naprežanje ljudi po službi.
7. Izgubljanje dnin zaradi nenaodestila stroja v primeru okvare (alternativa — obrat ima nekaj lastnih žag v rezervi); dvojni obračun.

III. VARIANTA:

KOMBINIRANO LASTNIŠTVO

(osnovni stroj last podjetja, drobni deli, največkrat zamenjani kot verige, meč, vretena, zobčnik, svečke, gorivo in mazivo v lasti sodelavca)

A) Dobre strani

1. Vežani sta približno le dve tretjini finančnih sredstev.
2. Motorne žage ima vsak posameznik.
3. Ugodnejše je za zdravje motoristov.

Karel Dretnik

Kalkulacija stroškov za žago JONSEREDS M 65

1. Nabavna vrednost motorke z verigo mečem		2610,00
2. Verige v obratovalnem času	6 × 90,37 din	542,22
3. Meči	2 × 200,80 din	401,60
4. Vretena	4 × 92,99 din	371,96
5. Pile	25 × 9,84 din	246,00
6. Vzdrž. popravila 80 %		2088,00
7. Naganjalni drog		70,62
8. Avtomatski merilni trak	2 × 234,32 din	468,64
9. Zavarovanje		261,00
10. Mrežice 8 kom.	8 × 3,80 din	30,40
11. Čelada	1/4—1/2 28,48 din	10,50
12. Kavelj	1/2 — 2 kom. 54,10 din	54,10
13. Glušniki	1/2 à 99,35 din	49,67
14. Rokavice	6—8 parov × 45,06 din	315,42
15. Pas	1 kom. à 44,37 din	44,37
		7564,50

Iz prikaza sledi, da v svoji življenjski dobi zahteva motorna žaga, če ne nastopi predčasno zastaranje, dvakratno vrednost nabavne cene motorne žage oziroma 290 odstotkov stroškov svoje nabavne cene, česar se v večini primerov ne zavedamo, kolikor ne opravimo podobne podrobnejše analize.

Za razmišljanje bi navedel lastniške možnosti, v čigavi posesti bi lahko bile motorne žage, in s tem v zvezi dobre in slabe strani za zadevne variante.

V smislu dialektike, v čigavih rokah morajo biti proizvodna sredstva, tu ne bi razpravljali, saj tu ne gre za izrabo presežne vrednosti dela stroja, temveč le za na-

jemne odnose oziroma za plačevanje obrabnine stroja.

I. VARIANTA: MOTORNA ŽAGA V CELOTI LAST PODJETJA

A) Dobre strani

1. Zagotovljena uporaba in uvajanje najnovejših izdelkov.
2. Nemoteno razpolaganje glede na prostorsko razporeditev strojev.
3. Enostavnejše računovodsko poslovanje, čeprav ni v nasprotju z ustavo in zakonitostjo, saj lahko najemamo od privatnih lastnikov opravilne storitve še za neprijetno večje proizvodninske pridobitne stroške.
4. Možnost zamenjave motorke, če je v okvari.
5. Možnost skupnega zavarovanja.
6. Manjše angažiranje ljudi izven službe.

B) Slabe strani

1. Vložena precejšnja finančna sredstva.
2. Vodenje evidence o potrošnji goriva, maziva, rezervnih delov in obrabnih delov.
3. Večji nadzor tehničnega osebja, ker je še vedno prisoten občutek (čeprav so primeri redki) nad delom z motornimi žagami v prostem času.
4. Preveliko število motornih žag — nepotrebno vezana sredstva, premajhna amortizacija strojev.
5. Premajhno število motornih žag pomeni škodljivejši vpliv na

MEHANIZACIJA V RAČUNOVODSTVU

našajo stroji srednje mehanizacije.

Naše podjetje ima štiri stroje ASCOTA 170. Dva sta priključena na transistor, to pomeni, da opravljata operacije množjenja, dva stroja pa sta saldirna oziroma zbirna.

Strojno obdelavo podatkov smo začeli leta 1965, in sicer na dveh strojih brez transistorja ter z najosnovnejšimi programi knjiženja, kot so: finančno in materialno knjigovodstvo, saldakonti in bruto bilanco. Nato smo postopoma prehajali na zahtevnejše programe knjiženja, kot so: osebni dohodki, osnovna sredstva, stroškovno knjigovodstvo, inventura materiala in inventura osnovnih sredstev ter zamudne obresti. To delo so opravljale tri osebe, za kar so morale

(Nadaljevanje na 3. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

se pojavlja problem finančnih sredstev poleg vprašanja, če je izključno gozdarstvo poklicano reševati širši družbeni problem. Znano je, da tovarne nečesto priznati škod, ki jih povzročajo v gozdarstvu in kmetijstvu.

Zato: koliko časa še ČLOVEK proti NARAVI?

Tone Levč, inž.

Oblike štipendiranja pri našem podjetju

Politiko štipendiranja usmerja po programu kadrovske komisije komisija za izobraževanje, štipendiranje in šolo za gozdne delavce.

Štipendiramo v več oblikah in v različnih pogojih.

ŠTIPENDIRANJE PO JAVNEM RAZPISU

Pogoje za razpis določata zakon o štipendijah in posojilih za izobraževanje (Uradni list SRS, št. 26, od 20. junija 1967) ter pravilnik o štipendiranju rednih in izrednih štipendistov ter dajanju posojil (sprejet na seji delavskega sveta 30. oktobra 1968).

POGOJI: Prosilci morajo dovršiti prejšnjo šolo z odličnim, prav dobrim ali dobrim uspehom, če jim odlični ali prav dober uspeh znižuje le ena slabša ocena. Dohodki staršev oziroma vseh družinskih članov ne smejo presegati mesečno 500 din po članu družine. Pri tem se upošteva število otrok v družini, ki se šolajo na srednji ali višji šoli ali fakulteti. Za dva otroke in za vsakega nadaljnjega otroka se upošteva mesečno zmanjšanje dohodka po članu družine za 50 din. Prednost pri prejemanju štipendije imajo v enakih pogojih otroci članov kolektiva, otroci upokojenih, smrtno ponesrečenih ali umrlih članov

kolektiva, otroci gozdnih posestnikov in drugi kandidati na območju podjetja.

Štipendija se dodeljuje po naslednji lestvici, ne glede na letnik šolanja:

Dohodek po družinskem članu	Višina štipendije
do 100 din	560 din
od 100 do 130 din	530 din
od 130 do 160 din	500 din
od 160 do 200 din	470 din
od 200 do 240 din	440 din
od 240 do 280 din	410 din
od 280 do 320 din	380 din
od 320 do 360 din	350 din
od 360 do 400 din	320 din
od 400 do 440 din	290 din
od 440 do 500 din	260 din

SOCIALNA POMOČ

Otrokom članov kolektiva, upokojenih, smrtno ponesrečenih ali umrlih članov kolektiva ter otrokom gozdnih posestnikov dajemo socialno pomoč v naslednjih pogojih: v zadnjem letu šolanja morajo imeti odličen, prav dober ali

dober uspeh, če jim odličen ali prav dober uspeh znižuje le ena slaba ocena; dohodki družinskih članov ne smejo presegati 260 din po družinskem članu. Upoštevat se dva otroka in nadaljnje število otrok v družini, če študirajo na srednji ali višji šoli ali fakulteti. Za dva in več otrok se priznava znižanje dohodka po 50 din po članu družine. Z otroki gozdnih posestnikov sklenemo še dodatno pogodbo, ki jih obvezuje, da ostanejo po končani poklicni kmetijski šoli na posestvu. Socialno pomoč dodeljujemo po naslednji lestvici, neodvisno od šole in leta šolanja.

Dohodek po družinskem članu	Višina pomoči
do 100 din	200 din
od 100 do 120 din	180 din
od 120 do 140 din	160 din
od 140 do 160 din	140 din
od 160 do 180 din	120 din
od 180 do 200 din	100 din
od 200 do 220 din	80 din
od 220 do 240 din	60 din
od 240 do 260 din	40 din

Štipendiramo izredne štipendiste na srednjih šolah in

višjih šolah, na fakultetah in na III. stopnji študija. Izredno štipendiramo člane kolektiva, ki jim kadrovska komisija da potrdilo, da je izobrazba, ki jo nameravajo pridobiti, potrebna za njihovo delovno mesto ali za kakšno drugo delovno mesto v podjetju. Krijemo jim stroške šolnine, izpitne stroške, stroške voženj ali stroške bivanja, odvisno od študija oziroma poklica, ki si ga bo izredni štipendist pridobil. Po pravilniku o delovnih razmerjih lahko izrabljajo tudi študijski dopust. O višini in vrsti vračila navedenih stroškov za posameznika oziroma v določeni šoli sklepa komisija za izobraževanje, štipendiranje in šolo za gozdne delavce.

Posojilo dajemo v enakih pogojih kot štipendijo na javni razpis tistim, ki imajo višje osebne dohodke po članu družine, vendar trenutno slabši položaj (trajnejša bolezen v družini, nenadna smrt v družini) ali iz objektivnih razlogov nekoliko slabši študijski uspeh. Posojilo je brezobrestno in se vrača v celoti ali delno ali se črta. O višini vračila sklepa že omenjena komisija.

V šolskem letu 1969/70 dajemo naslednje število štipendij:

na biotehnični fakulteti — gozdarski oddelek	7 štipendij
na strojni fakulteti	1 štipendijo
na biotehnični fakulteti — biološki oddelek	1 posojilo
na gozdarski srednji šoli	1 štipendijo
na kmetijski srednji šoli	1 socialno pomoč
na poklicni šoli za kmetovalce	3 socialne pomoči
na vzgojiteljski šoli	1 socialno pomoč
na pedagoški gimnaziji	1 socialno pomoč
na industrijsko metalurški šoli	1 socialno pomoč

Poleg navedenih štipendij dajemo obrati iz lastnih sredstev štipendije ali enkratne pomoči otrokom gozdnih posestnikov, ki ne izpolnjujejo navedenih pogojev za prejemanje socialne pomoči.

Finančni plan štipendiranja izobraževalnega centra v letu 1970:

štipendije po razpisu	52.840 dinarjev
posojilo	2.160 dinarjev
izredni štipendisti	28.200 dinarjev
Skupaj	83.200 dinarjev

Kolikor so kake nejasnosti ali bi želel kdo izčrpnješe tolmačenje, naj piše na uredništvo glasila. Vaše mnenje, dopolnilo ali kritiko bi želeli objaviti v eni izmed prihodnjih števil.

Vodja izobraževalnega centra

Marija Sekirnik, dipl. inž. gozd.

Na šoli za gozdne delavce smo pred kratkim končali s plesnim tečajem. V tem šolskem letu so imeli gojenci na šoli plavalni tečaj, sedaj pa obiskujejo učenci II. letnika tečaj za mopediste. Po sezoni bodo odšli tudi letos na nagradno letovanje v naš počitniški dom.

Marija Sekirnik, dipl. inž. gozd.

(Nadaljevanje z 2. strani)

opraviti enomesečni tečaj za tako imenovane strojne knjigovodje v podjetju Birostroj v Mariboru.

Konec leta 1968 smo nabavili še dva stroja s transistorjem in v letu 1969 je postopoma opravilo tečaj še šest knjigovodij, tako da smo praktično šele v začetku letošnjega leta začeli sistematizacijo predvidenega potrebnega števila ljudi.

Na nova stroja smo dodatno prenesli v knjiženje še: obračun osebnih dohodkov, obračun lesa, blagovno knjigovodstvo in realizacijo.

Postavimo torej vprašanje, kaj so stroji novega prinesli v podjetje. Iz prakse lahko povemo, da je obdelava podatkov na vsak način hitrejša, popolnejša in točnejša. Da pa bodo te trditve držale, pa je spet odvisno od več momentov, ki so neposredno povezani s strojnimi knjiženjem. Predvsem je pomembno, kako poteka dotok dokumentacije iz obratov v strojno knjiženje. Menim, da ni odveč, da še enkrat poudarimo, kako je važno, da podatke pošiljajo hitro ter da jih v redu in čitljivo izpolnijo. Razumeti moramo, da je za strojnega knjigovodjo velikega pomena, da lahko dela brez vsakega zastoja, ker je le tako možna hitra in natančna obdelava podatkov.

To je pozitivna stran strojev ascota. Kako pa vplivajo

na ljudi, ki delajo neposredno na teh strojih?

Menim, da temu vprašanju posvečamo premalo pozornosti. V časopisih večkrat zasledimo članke, kako v tujini resno obravnavajo ta problem; pri nas pa je videti, da se celotna družba premalo zanima vzporedno z nabavo novih strojev tudi za morebitne posledice, ki jih bolj ali manj prinaša tehnika s seboj.

Nimam namena dramatisirati tega problema, vendar bi samo omenila, da bomo enkrat o tem morali razmisliti.

Kako se posledice odražajo na ljudeh? Ropot, ki ga povzročajo ti stroji, vsekakor kvarno vpliva na sluh in celoten živčni sistem, stalno gledanje številke pa povzroča pešanje vida. Tu lahko govorimo tudi o fizičnem naporu zaradi določenih stalnih gibov, ki jih zahteva način knjiženja na strojih. Ta napor je posebno odražen v »špicah«, ki jih zahtevajo kratki roki. Takrat moramo delati tudi v popoldanskih izmenah, zato odpade na posameznika več ur knjiženja, kot predvidevajo organizatorji. Ugotovljeno je, da več kot štiriurno knjiženje na dan ni priporočljivo.

Menim, da bi to ugotovitev morali upoštevati pri dopolnitvah pravilnika o delovnih razmerjih tudi v našem podjetju.

Ela Kraiger

Z razstave v Münchnu

Od 6. do 14. junija je bila v Münchnu mednarodna razstava tehnike gozdarstva in lesne industrije, ki smo se je udeležili člani DIT gozdarstva in lesne industrije Slovenj Gradec.

Na razstavi, kjer je bilo veliko videti, smo pogrešali stroje za spravilo in prevlako lesa v gorskih predelih, saj ni bilo videti niti ene žičnice. Klasičnih traktorjev z majhnimi sprednjimi in velikimi zadnjimi kolesi je bilo razstavljenih razmeroma malo. V glavnem so bili to veliki in težki stroji. Tako je bila tu vsa eicherjeva družina traktorjev od 45 do 95 PS, schlüterji od 35 do 180 PS in drugi. Od traktorjev z ozkimi tiri sta bila massey-ferguson MF 135 s 45 PS, ki ima širino tira od 81 do 132 cm, ter bunfarts v T-8 DS s 30 PS in celotno širino le 90 cm. Od traktorjev z enako velikimi kolesi smo videli uni-moge: 34, 45, 54, 56 in 80 PS z mnogimi priključki. Med zgibnimi traktorji je bilo nekaj takih, ki jih pri nas že poznamo ali pa smo jih videli na razstavi v Celovcu. Bili so timberjacki (67, 80, 88, 110 in 117 PS), kockum (KL 821, volmet, mitsubishi, holder).

Skoraj kot velikan med pritlikavci se je zdel clark ranger 668 s 190 PS, ki je dolg 6147 mm in širok 2705 mm; z vitlom bi potegnil skoraj 19 ton. Prvič je bil na tem sejmu predstavljen unikwick, zgibni traktor, ki sta ga izdelali firmi Unimog in Werner. Nekaj podatkov: 4-cilindrični, 4-taktni diesel motor s 55 PS, 8 brzin naprej, 4 nazaj, zavore diferencialov, razvije lahko hitrost s 3,35 do 48 tkm/h, medosna razdalja je 245 cm, širina tira 155 cm, največja širina 192 cm, klirens 55 cm, teža 480 kg, dvobobenska vitla; če je vključen en boben, vleče s silo 7100 kg, če sta vključena oba bobna, vleče s silo 9500 kg; 120 m 12-milimetrske vrvi, zadaj ima desko, ki jo s pomočjo hidravlike dviga

(dvižna sila je 4350 kg), dviga in spušča (pritisna sila je 8300 kg). Spredaj ima desko za rampanje in vitel, s katerim se lahko izvleče, saj znaša potezna sila ca. 4000 kg.

Od traktorjev »pritlikavcev« pa smo videli grom-basen, norveški traktor z 18 PS, širok je 139 cm, težak je 825 kg in ima vitel, ki potegne 1000 kg, ter kolesni traktor, ki je opremljen z gosonicami drabant, s 14 PS, ki je širok 120 cm, težak 825 kg in ima vitel, ki potegne 1000 kg.

Od traktorjev, ki so namenjeni za prevoz kratkega lesa (do 6 m) po slabih poteh ali celo brez poti, je bil razstav-

ljen BM-volvo SM 868 s 105 PS, ki lahko pelje 8 ton lesa in je opremljen s hidravličnim žerjavom.

Opremo za privlačenje lesa ter vitle ali celotne agregate za privlačenje in vlačenje so prikazale redke specializirane firme, kot so Schlang-Reichert, Nagel, Glogger in Werner. Zanimivi so skandinavski vitli JO-Bu in inglanc winches, ki so lahko montirani na klasične traktorje srednjega razreda. Z njimi lahko zbiramo les kot vsak drug vitel, lahko pa jih uporabimo za vlačenje lesa, ki ga poznamo kot sistem isachen ali pa so žični žerjavi, ker imajo bobni veliko kapa-

citeto (ingland winches 600 m) in potezno moč (ingland winch 4 tone, JO-Bu 2,5 tone).

Od drugih strojev, ki smo jih videli v Münchnu, so napravili velik vtis veliki, hitri in močni žerjavi: hiab, meiller, jonsereids, veliki kamioni za prevoz dolgega lesa hüttner, na katere nalagajo več kot 30 kubičnih metrov lesa. Velika gneča je bila okoli stroja, s katerim so opravili lupljenje in sortiranje. Na drugem podobnem stroju je Kockum demonstriral lupljenje, prerezovanje in sortiranje, imel je elektronsko napravo za merjenje dolžin in premerov in volumen hlovdov, ki so se pomikali po tekočem traku.

Case je predstavil na stroju uni-loaders škarje za odščipavanje (podiranje) drevja. Podobne škarje so konstruirali tudi v Timberjacku. Montirajo se spredaj na mesto, kjer je sicer deska za rampanje lesa. Z njimi je moč podirati iglavce do 60 cm premera in listavce do 40 cm premera v 10 sekundah. V 80-letnem borovem sestoju je bil dnevni učinek 500 debel. Stanejo pa 25 tisoč DM.

Poleg omenjenih strojev in naprav, namenjenih izkoriščanju, smo videli še nekaj drugih strojev za gradbeništvo, za gojenje, za delo v drevesnicah, za pluzenje cest in druge.

Drago Zagorc,
dipl. inž. gozd.

Detajl razstavnega prostora — Foto: A. Šertel

Zapiski z Münchenske ekskurzije

München nas je sprejel utrujene od vožnje, a ne tako, da bi ne marali obiskati osrednje münchenske pivnice Mathäse že prvi večer. Ta velikanska pivnica s stalnim pihalnim orkestrom, pri katerem si lahko gost zaželi katerokoli melodijo — proti plačilu deset mark, seveda — ima okrog dva tisoč sedežev in je zasedena neprestano do polnoči. Tu dnevno popijejo šestdeset do sto tisoč litrov piva. Točajka je povedala, da je bilo prejšnji dan tekmovanje v nošenju litrskih vrčev s pivom,

da je bila prva, nesla jih je dvanajst — dosednji rekord pa je trinajst vrčev hkrati. Tu smo se tudi ob vsaki priložnosti srečevali s svojimi poklicnimi kolegi — z ljubljanskimi, kranjskimi, blejskimi, mariborskimi, zagrebškimi... Doma bi se zagotovo ne!

Naslednje dopoldne smo utonili v velesejmskem vrvežu mednarodnega sejma gozdarstva in industrije za predelavo lesa. Do popoldneva smo si ogledali le del vsega, kar nas je zanimalo v ožjem smislu našega dela v gozdarstvu. —

Spet smo pri pivu: V kanadskem paviljonu stoji na veliki provizorični tehtnici na eni strani majhna motorna žaga, na drugi skodeli tehtnice pa ji delata ravnotežje dva velika vrča piva. »Najlažja motorna žaga na svetu Mc Culloch PM 6 — teža 3,9 kg, dolžina sablje 30 cm, cena 595 DM.« Zares idealna priprava, s katero lahko z eno roko obvejši stoječe deblo, za nego mlajših sestojev, za uporabo pri visokih gradnjah doma, na vrtu in tako naprej. Naokrog pa seveda za celo polje drugačnih motornih žag raznih firm, velikosti, barv, izboljšav, kombinacij. Misel ti prešine podoba velikega vrta, kjer je vrtnarju s križanjem različnih vrst uspelo vzgojiti toliko kombinacij cvetja, da se že sam ne znajde več, ker so mu ti križanci podivjali in se kar sami kombinirajo naprej. Skoraj enak občutek te prevzame pri drugih strojih: traktorjih, nakladalcih, lupilnih strojih, transporterjih, vilicarjih in drugih gigantih, ki elegantno prekladajo, režejo, držajo, prevažajo in nosijo v ta namen pripravljen les. Vse je v gibanju, nihanju, podajanju... V glavi nastane zmešnjava od prenatrpanosti vseh

(Nadaljevanje na 5. strani)

Naša skupina pred razstaviščem — Foto: A. Šertel

(Nadaljevanje s 4. strani)

vtisov, obiskovalci postanemo površni, začnemo tekati od paviljona do paviljona, želimo si ogledati še vsakega pomalo. Končno ugotovimo, da je tako ogledovanje neučinkovito. — Spet smo pri pivu! To pot smo ga zares potrebni. Težko je najti mesto pri vedno zasadenih mizah v restravraciji nepreglednih dimenzij v gornjih prostorih paviljona.

Po krajšem počitku gremo naprej. — Paviljon za gojenje in varstvo gozdov: velik del razstavnega prostora je namenjen prikazu posredni, socialni in rekreativni pomembnosti gozda. Sredi ogromne hale se najdemo naenkrat v smrekovem sestoji naravnih dimenzij in z vsemi njegovimi razvojnimi fazami — od pomladitve do dozorele starosti. Do presenetljive natančnosti so prinesli to podobo gozda pod kupolo največje razstavne hale. Takoj pri vходу prodajajo kupe gozdarske in lovske ter lesno predelovalne literature, vse od zajetnih znanstvenih študij do umetniško literarnih knjig, ki se s svojo vsebino dotikajo gozda. Ob nekem vogalu leži hrastov hlod, furnirc. Star je štiristo pet let, meri kubik in pol, njegova vrednost pa je dvanajst tisoč DM. Ob takšnih podatkih smo zmajevali z glavo.

Okrog in okrog so se vrstili kioski z različnim orodjem in s stroji, uporabni pri negi in varstvu gozdov: brizgalne za uničevanje mrčesa in plevela, od preprostih na ročni pogon do takšnih, ki se priključijo enostavno na motorno žago ali na vrtni strojček; množica kemičnih preparatov proti mrčesu in plevelu, ohranjanju sadik pred izsuševanjem, kot na primer AGRICOL, ki ohrani sadike neprizadete zaradi suše med prevozom tudi do 110 dni; zaščitne mreže pred divjadjo, razstava slik iz življenja gozda in gozdarjev, moderna miniatura drevesnica z vsemi najmodernejšimi stroji in pripomočki... Ne da se vsega naštet! Postane ti naenkrat žal, da vsega tega ne vidi več naših ljudi, ki imajo opravke z gozdarstvom in lesom.

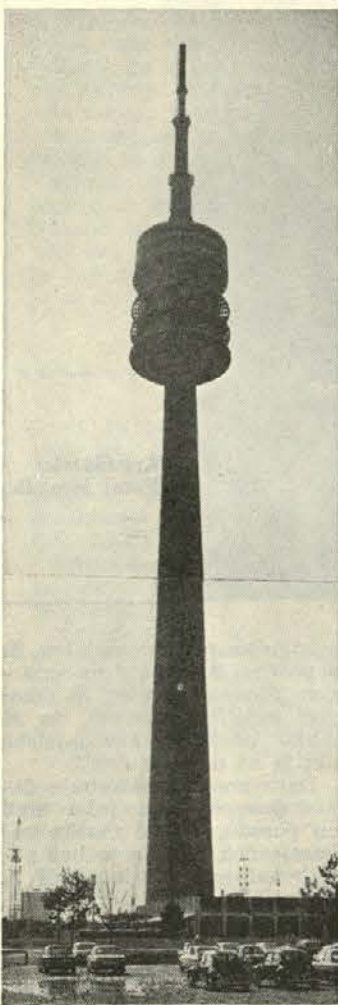
Prospekti se kopičijo v papirnatih vrečkah in zbirka postaja vedno težja. Zapuščamo sejem — pozno popoldne je. Vračamo se v hotel in pripravljamo plan, kam zvečer. Izbira je velika — možnosti majhne. Za v bar so potrebne debele denarnice, teh ravno nimamo nihče od nas. Mahnemo jo v kino na Sonnenstrasse. Sami »goli« filmi, niti ne pornografski, prej poučni — gledamo, tudi to spada v spored prostega časa posameznika. Film traja debele tri ure, pri nas bi trajal kvečjemu eno uro, drugo bi opravile škarje.

Pred trgovino, ki ima velik napis SEX, se sramežljivo ustavljamo pred izložbami. Bolj mimogrede, iz površne radovednosti, pravimo. Najmanj dobrodošel ti je najbližji znanec iz našega avtobusa,

če te zasači pred takšno izložbo, posebno še, če je toliko netakten in te pozdravi s frazo: »No, tudi ti tukaj?« Pa si tiste izložbe »ljubezni« menda le nihče iz avtobusa ni pozabil ogledati, saj tako smo sklepali iz poznejših pogovorov. Vsebina izložbe pa je za nas na vsak način le zelo pestra, najsi bo od rekvizitov, za katere nikoli nismo slišali, do debelih skladovnic literature. Zajetna ilustrirana knjiga je imela celo naslov: Bog s teboj, dežela Bavarska!

V velikih trgovskih hišah ogledujemo, nakupujemo — vsak vsaj nekaj spominkov. Iznajdljivi trgovci ti postrežejo kar v srbohrvaščini. Nekaterim se zazdi to le preveč čudno — trdovratno se prebijajo naprej z nemščino.

Naslednji dan krenemo v olimpijsko mesto. Gradijo ga na robu starega mesta, od katerega ga loči umetni grič, ki je nastal po vojni, kamor so iz porušenega mesta zvozili münchenske ruševine. Tu z vso zagnanostjo gradijo športne in druge objekte, kjer bodo 26. avgusta 1972 XX. olimpijske igre. Na površini 2,8 kvadratnega kilometra bo nastalo novo športno mesto z dvesto devetinosemdeset metrov visokim stolpom, ki ga uporabljajo hkrati tudi kot televizijski stolp. Na vrh stolpa se povzpemo s hitrostjo šestih metrov na sekundo, popijemo

289 m visok stolp, ki ga uporabljajo tudi televizija
Foto: A. Šertel

Dachau — krematorij
Foto: A. Šertel

kavico v okrogli kavarni, ki se v tridesetih minutah enkrat zavrti okoli svoje osi, se z isto hitrostjo spustimo z dvigalom nazaj in si nekaj bazenov ogledamo pobljže. Z različnimi dvigali in žerjavi sadijo velika in odrasla drevesa, vsa povita v jutovino, da jih očuvajo pred poškodbami in izsuševanjem. Olimpijsko mesto mora čez dve leti biti vse v zelenju, med zidane velikane pa spadajo vendar tudi velika drevesa.

Odpeljemo se naprej, 20 kilometrov iz mesta, v taborišče Dachau. To je prvo nemško koncentracijsko taborišče, osnovano leto 1933. Tih smo se sprehodili skuzi muzejske barake, krematorij, cerkve, ogledali smo si stražne stolpe z reflektorji in ograjo z bodečo žico, ki je bila nekoč nabita z električnim tokom. 240.000 zapornikov je šlo skozi to grozotno golgot, med njimi jih je umrlo najmanj 80.000. Ko prebiramo te številke in ko gledamo vse te pričujoče ostanke človeškega grozodejstva in poneumljenosti, ostajamo brez besed. Skoraj ne spregovorimo med vso vožnjo nazaj do hotela. V mislih nas spremlja cinična parola, pritrjena ob vходу v taborišče: »Arbeit macht Freude!« (Delo razveseljuje!)... Nezaslišano!

Zadnji večer ostanemo v mestu dalj časa. Želimo videti še kaj novega. Sprehajamo se po eni od glavnih ulic v bližini našega hotela — po Bayernstrasse. Nепrestano se srečujemo z znanci iz avtobusa. Zaradi tega smo to ulico preimenovali že prvi dan v Našo ulico. Na vseh večjih ulicah valovi množica — kot reka Izera, ki teče skozi mesto. Na vratih nočnih lokalov je neprestana gneča. Po polnoči pa je v vseh lokalih pijača dražja kot čez dan. — Odpravljamo se proti našim prenočiščem, kajti naše denarnice so se stanjšale na debelino samega potnega lista. Dobro, da odrinemo jutri domov.

Andrej Šertel,
dipl. inž. gozd.

Sklepi komisije za socialno stanovanjska vprašanja

Komisija za socialno stanovanjska vprašanja pri obratnem delavskem svetu strojne obrata je na redni seji 30. aprila 1970 razpravljala o:

1. kreditih za zasebno stanovanjsko gradnjo;
2. dodelitvi stanovanj;
3. razno.

Komisija je sprejela naslednje sklepe:

Ivanu Klemenu, traktoristu, se odobri iz sklada skupne porabe 30.000 din za kombinirano stanovanjsko varčevanje. Doba varčevanja je tri leta, letna odobrena vsota je 10.000 dinarjev.

Francu Gartnerju, referentu za prevoze, se odobri iz sklada skupne porabe 30.000 din za kombinirano stanovanjsko varčevanje. Doba varčevanja je tri leta. Letna odobrena vsota je 10.000 din.

Ivanu Matku, knjigovodji obrata, se odobri iz sklada skupne porabe 11.000 din kot posojilo za zasebno stanovanjsko izgradnjo.

Kristijanu Knezu, traktoristu, se odobri sredstva iz sklada skupne porabe, ki so vložena pri kreditni banki Maribor, in sicer v znesku 15.000 din.

Francu Gartnerju, referentu za prevoze, se dodeli družinsko stanovanje na Partizanski cesti v Slovenjem Gradcu, ki ga sedaj zaseda Ivan Matko.

Trisobno družinsko stanovanje, v katerem sedaj stanuje Franc Gartner, pa komisija dodeljuje Viliju Drofelniku, traktoristu.

Komisija je obravnavala prošnje za stanovanje, ki so jih dali šofer Jože Obretan, traktorist Filip Jelen in traktorist Zorko Zdovc. Za vse tri prošnje je predvidena rešitev stanovanjskega vprašanja, in sicer za Jožeta Obretana v Slovenjem Gradcu na Celjski cesti, za Filipa Jelena v Črni, za Zorko Zdovca pa v Plešivcu ali na področju Črne.

Komisija je obravnavala še kritično stanovanjsko vprašanje šoferja Ota Grubelnika in sprejela tale sklep:

Za rešitev stanovanjskega vprašanja Ota Grubelnika se od gradbenega podjetja Stavbenik Prevalje kupi na novo zgrajeno družinsko stanovanje.

Pripomba uredništva: Kljub zahtevnemu delu naš strojni obrat ne zanemarja skrbi za človeka.

NEPOZABEN DAN

Sicer dežuje, skoraj vsak dan, pokaže pa se tudi toplo sonce. Takrat pa se vzbudi v vseh tista velika želja, želja po pomladi, po življenju... In že je tu ideja. Seveda se porodi v pisarnah tistih, ki so jim že skoraj okrnele vse okončine po dolgotrajni zimi in dolgem bilančnem sedenju. Toliko se govori o rekreaciji. Danes še vse premalo skrbimo zanjo, čeravno nam je vsem tako potrebna. Torej ideja o izletu, ki je prejšnja leta imela čisto drugačen namen, bolj komercialen kakor rekreacijski, se spremeni. Pojavi se želja o izletu v naravo, torej bo najboljša oblika PIKNIK. Pojavi se pravo navdušenje tudi tistih, ki že opravljajo službo v naravi. Saj imamo gozdove tako mikavne, vabljive, ki pomirjajo živce in duha. V njih

najdemo zopet moč, ki jo tako zelo potrebujemo. Vse priprave potekajo v velikem pričakovanju. Organizacija je več kot dobra, in če nastopijo kakršnikoli dvomi, jih organizatorji hitro rešijo. Kje naj bo takšen piknik? Seveda je želja vseh tistih, ki hrepenijo po rekreaciji, da bi bil to kraj, ki ustreza vsem željam; to je višinsko sonce in samotni kraj, in kar je najpomembnejše, dostopen mora biti z avtomobili, saj to je vendar tudi sindikalni izlet, in ne samo rekreacija; vsi smo si v tem edini.

Po vseh dnevih v tednu, ko dežuje dan za dnem, naposled napoči dan, ko imamo samo še eno veliko željo — nič več dežja. Kajti jutri imamo vendar piknik. V poslopju imamo tudi razglasno desko, ki pa

včasih le rabi svojemu namenu; tako lahko torej vsakdo razbere, da nima druge skrbi, kakor da se pojavi določenega dne v jutranjih urah pred upravo podjetja brez vsake prtljage in večje vsote denarja. Nastopi naš veliki dogodek. Avtomobili že čakajo. Zbrali smo se v presenetljivem številu. Brez večjih težav, razen da se nekaterim že malce zapirajo ušesa, saj prihajamo v višino, najdemo se na prav lepi gozdni jasi, obdani s tisto hladno, umirjeno zeleno zaveso. Čakajo nas že predstavniki obrata Slovenj Gradec, ki nas nadvse pristrčno sprejmejo in seveda — kar je za nas tudi zelo pomembno — segrejejo s toplim »močnim« čajem in še s čim... Že se sliši lepa pesem o gozdovih, o pomladi — in vidimo se sproščene in srečne. In ko nam je že v vsem tako ustrezno, še sonce sije, da je kaj. Lenobno poležemo po travi in naša rekreacija se

nadaljuje s tem, da s polnimi želodci globoko vdihavamo sveži prepotrebni zrak, saj vendar živimo v mestu, kajne?

Naši gostitelji hodijo od skupine do skupine napol zaspalih in nič več tako odločnih za popolno razgibanje, ponujajo pristno domačo jedajo in pijačo. Seveda je precej vroče, zato je tudi žeja popolnoma razumljiva. In že slišimo, ko nekdo zaskrbljeno pravi, da je sod že prazen, pa saj to ni mogoče, mi smo vendar tako solidni, nedvomno mora biti drug vzrok, je že moral kdo pustiti pipo odprto — tako prepričujemo sami sebe. Gostiteljem to ni problem, saj so v bližini kmetije, ki imajo doma še zalogo.

Rekreacija poteka na spodnjem koncu jase drugače. Odvija se prava žogarska tekma — ne vem, v katero disciplino naj bi jo opredelila, saj se igra z glavo, rokami in nogami, pač kombinacije; prav gotovo pa je igra »rekreacijska«. Sonce pripeka, da je kaj. Nekateri so dobili že tudi nekaj zdrave barve, ki je povsem zabrisala sledove pisarniških zidov. Ura se pomika tako hitro, ni čuda, da že tudi v gozdu ne najdeš prave sence. Saj je že poldan.

Sindikalni odbor je priredil naš piknik v dveh »etapah«, torej to še ni vse; sledi nadaljevanje na Poštarskem domu. Tam je že vse pripravljeno za pečenje čevapčičev, celo specialista za žar imamo s seboj.

Ali bi šli peš, ali bi se zopet peljali? Sicer ni daleč! Rekli smo, da nam je potrebna rekreacija. Ampak, prosim vas, saj nas lahko razumete, sedimo vsak dan, noge ne prenesejo takega napora, pa še opoldanska vročina in avtomobili naj bi prazni vozili naprej! To bi bilo prav neumno. In ker že tako lepo opravičimo sami sebe, se kar se da hitro poslovimo od gozdarske kočice in gostiteljev, jih povabimo s seboj — in že hitimo v avtomobile. Pot nas pelje še višje, zdi se nam, da sploh nismo več daleč od naše Uršlje gore. Res čudovit občutek, ko prispemo do lepe kočice. Zopet smo vsi navdušeni nad človeškim delom, ki zna tako prijetno uskladiti umetost z naravo. Postavimo se ob rob in iščemo po dolini, ki razprostira pod nami svoje kraje, hoteli bi videti celo svoje domove... Vidimo tudi mogočno ravensko železarno. Koroški kot je za nas prav tako zanimiv, čeprav ga dobro poznamo.

Kaj je to? Prve kapljice, dobrohotni dež, ki pa nas danes ne more razveseliti. Postanemo togi, skoraj žalostni, hitro se odpravimo v kočico, ki je zelo lepa in za novince prav zanimiva zaradi svoje velike umetniško izdelane sobe. Posedemo po stolih, zberemo se v gručo pevcev in pivcev — in že pojemo z močnim glasom, ki ga premoremo le ob takih priložnostih; pojemo tako glasno, da se glas z gramofonske plošče kar izgubi. Toda

(Nadaljevanje na 7. strani)

Darovana kri je dokaz
vaše visoke
človečanske zavesti.

Zahvala

Krvodajalci
Foto: Hovnik

Ze devet let delam v komisiji za krvodajalstvo v kraju Razbor. Ugotavljam, da je med krvodajalci na našem območju največ gozdnih delavcev in njihovih svojcev. Devetnajstega aprila letos smo se krvodajalci tega kraja zbrali v Suhem dolu k skromni proslavi. Na proslavi so bila podeljena priznanja najbolj zaslužnim krvodajalcem. Dr. Stane Zupančič pa se je v imenu bolnikov, zdravstvenih delavcev in v imenu človečanstva vsem lepo zahvalil za darovano kri.

S fotografije je razvidno, koliko je med krvodajalci gozdnih delavcev in njihovih svojcev. Gozdni delavci in nji-

hovi svojci pa niso tako številno zastopani v krvodajalski akciji samo sedaj, ampak že vrsto let nazaj. Na proslavi sta bila prisotna tudi upokojena gozdna delavca Jože Triplat in Franc Rebernik. Oba sta dopolnila 60 let starosti in tako končala svojo človečansko obveznost kot krvodajalca. Na proslavi smo jima v zahvalo izročili skromna darila.

V imenu komisije za krvodajalstvo, v imenu vseh tistih, ki so darovano kri prejeli, v imenu tistih, ki jo bodo jutri potrebovali, v imenu Rdečega križa ter v imenu medčloveških odnosov se za darovano kri lepo zahvaljujem vsakemu

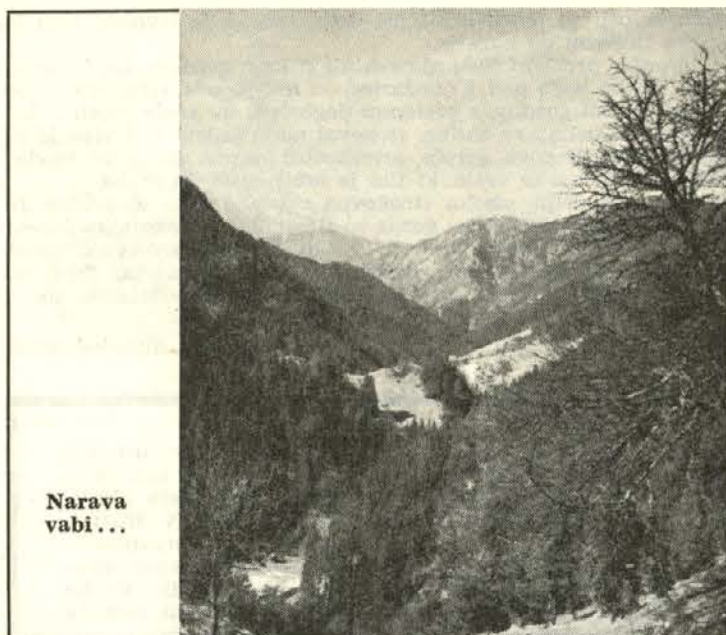
posameznemu krvodajalcu in še posebej gozdnemu gospodarstvu Slovenj Gradec, ki omogoči svojim delavcem, da se lahko udeležijo krvodajalske akcije na delovne dni.

Darovano kri potrebuje danes ponesrečenec, jutri mati ob porodu, drugič morda novorojenček. Morda jo boš potreboval nekega dne tudi ti, bralec.

Prosimo vse, ki že sodelujete kot krvodajalci, in tudi druge, ki še ne sodelujete, da se vključite in s svojo krvjo rešujete življenja.

Predsednica komisije
za krvodajalstvo
Štefka Melanšek

ŠPORTNE VESTI

Narava vabi...

(Nadaljevanje s 7. strani)

poglejte vendar, mi sedimo tukaj, zunaj pa sije sonce. Hitimo vsi zopet v naravo, zunaj je že suho in zopet toplo, kot smo si želeli. Nedaleč od kočje zapazimo romantično ognjišče, ki ga varujeta dve ponosni smreki na travniku. Poleg stojijo naši ljudje, ki pa samo gledajo dim in fanta, ki si bo izpihal pljuča. Naš kuhar je medtem s pomočjo nekaterih še pridnih pripravil tako »simpatične« čevapčiče, da smo kar posedli po travi in napeto spremljali njihovo peko in delitev. Dekleta so postala tudi natakariče, saj to je treba dobro zalivati. Vzdušje postaja vedno bolj živahno, popoldan pa tako lep, da sili vedno bolj in bolj v naše globine, kjer hoče ostati nepozaben. Sonce nas opaja, morda tudi še vse drugo, oko počiva na zeleni barvi, ki jo premorejo le naše trave in naši »večno pojoči gozdovi«. Toda počasi, prav počasi, lahko bi

rekli neopazno, se dan nagiba k večeru, postaja vse hladneje, bolj otožno, oglje nič več ne tli. Sonce se spušča za obronke hriba in nas boža z zadnjimi žarki. Odhajamo v kočjo, kjer je zopet vse pripravljeno za prijetnost večera, ki je nadaljevanje tistega enkratnega dneva. V koči ne manjka niti pijače niti glasbe. Vsak se zabava po svoje. Eni plešejo, drugi pojejo, nekateri pa se predajajo v mislih tisti čudoviti pesmi, ki smo jo slišali zunaj, ko so nam jo pele ptice in gozdovi. Pesem se ponuja sama, samo malo je treba prisluhniti, da občutiš vso silovitost narave.

Iz tako prijetnega doživljanja in okolja smo se kar težko odločili za pot v dolino.

Piknik bo ostal vsem v nepozabnem spominu, in zahvaljujemo se vsem, ki so sodelovali pri organizaciji, da smo ta dan preživeli drugače, lepše in bolj bogato.

Hilda Horvat

ODŠEL V POKOJ

Letos maja je bil invalidsko upokojen tov. Alojz FORTIN, star 51 let.

Ni nam vseeno, kadar tako ali drugače zapušča kolektiv sodelavec, ki smo ga imeli radi in ki je bil za vzor mladim. In eden takih je bil FORTIN.

Delo sekača je opravljal z veseljem in ljubeznijo. Tako priden in zaverovan v svoje delo je preslišal bolečine, ki so rahljale zdravje. A ko so mu odpovedale roke in ko prsti niso niso hoteli več držati motorke, se je začela pot od zdravnika do zdravnika. V svoji dolgoletni delovni dobi Fortin bolniških dni ni poznal. Nikakor ni hotel verjeti, da se je v gozdu izgaral.

Ne bo lahko pozabiti solznih oči in besed »veš, nikdar več ne bom mogel držati motorke« — in pokazal je brezbarvne prste, ki so te besede le še potrdili.

Bil je borec od 1. aprila 1943. leta, vendar zaradi tega ni iskal privilegija, nikdar ni zahteval posebne zaščite, le dokumenti so pokazali, da mu tudi vojna ni prizanesla.

Mirno in tiho, kakor je delal, se je umaknil s svojega delovnega mesta.

Iskreno mu želimo, da bi zaslužili počitek kar dolgo vrsto let užival.

Kolektiv obrata Ravne pa se mu zahvaljuje za prizadevanje pri delu.

Vida Gerl

»OBVESTILA« izdaja delavski svet delovne skupnosti gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec. Naklada 1100 izvodov. Komisija za urejanje internega časopisa: Jože Zorman, Jože Logar, Ivan Cas, Andrej Sertel, dipl. inž. gozd., in Ludvik Kotnik, dipl. inž. gozd. Predsednik komisije in odgovorni urednik: Turiš Sumečnik. Tehnični urednik Bruno Znidaršič. Objavljenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Tiska CP Mariborski tisk, Maribor, 1970.

KONEC TEKMOVANJ V SEZONI 1969/1970

S tekmovanjem v odbojki, ki je bilo v Črni na Koroškem 16. maja 1970, smo končali medobratne športne igre v sezoni 1969/1970. Zmagala je ekipa uprave v sestavi: Jožica Waltl, Mojca Smon, Boris Iglar, inž., Tone Popič, Janko Kunc, Jože Preininger, Maks Vončina, inž., in Ludvik Kotnik, inž. Od prijavljenih ekip niso sodelovali GO Ravne ter gradbeni in strojni obrat. Fantje iz strojnega obrata so bili pripravljeno igrati, saj so pred tekmovanjem trenirali, vendar je vodstvo obrata odločilo, da morajo ta dan biti v službi. Škoda!

Vrstni red	točk	točke za skupno tekmovanje
1. uprava	4	15
2. GO Črna	2	12
3. GO Slovenj Gradec	0	10

Črnjanom se zahvaljujemo za odlično pripravljeno tekmovanje in za pogostitev pri Mihevu.

Končni vrstni red	točk
1. GO Črna na Koroškem	87
2. uprava	86
3. GO Radlje	70
4. gradbeni obrat	57
5. GO Slovenj Gradec	45
6. strojni obrat	37
7. GO Ravne	36
8. GO Dravograd	22
9. GO Mislinja	17

Letos so zmagali delavci GO Črna na Koroškem z malenkostno prednostjo. Črnjani so presenetljivo osvojili prvi mesti v šahu in sankanju, v vesljalomu so zmagali brez težav, zatajili pa so pri kegljanju. Prehodni pokal bo leto dni v GO Črna, bržkone pa bo naslednje leto že menjal lastnika.

Le točko manj za zmagovalcem je dosegla ekipa uprave, ki je zmagala v kegljanju in odbojki, odpovedala pa je pri sankanju in plavanju.

Tretje mesto je dosegel lanski zmagovalac GO Radlje. Tudi letos bi zanesljivo zmagali, če bi imeli dovolj smučarjev in sankarjev na turnem smučanju v Kotljah in če ne bi bili diskvalificirani pri plavanju. Zaradi plavanja so se Radeljčani pritožili, odbor za pripravo športnih iger je na posebnem sestanku pritožbo ob-

ČESTITKA

JOŽA ŠAVC, zaposlena na delovnem mestu vodje stroškovnega in obratovnega knjigovodstva uprave podjetja, je dne 26. junija 1970 diplomirala na višji komercialni šoli v Mariboru.

Čestitajo delavci uprave podjetja.

ravnal in z glasovanjem odločil, da se pritožbi ne ugodi. Radeljčani so na to nešportno reagirali, s tem da se niso več udeležili tekmovanja v odbojki.

Gradbeni obrat, ki lani ni sodeloval, je dosegel solidno četrto mesto, čeprav se ni udeležil tekmovanja v plavanju in odbojki.

GO Slovenj Gradec, ki je dosegel peto mesto, je sodeloval na vseh tekmovanjih razen pri sankanju, za kar mu gre posebno priznanje.

V strojnem obratu je dovolj tekmovalcev in zanimanja za medobratne športne igre, težava pa je v tem, da delavci s tega obrata delajo vsako soboto. Z večjim razumevanjem vodstva bi se dalo tudi to urediti.

GO Ravne in GO Dravograd sta obdržala mesti z lanskega tekmovanja. GO Mislinja, ki je bil lani celo tretji, pa je ob stal letos na zadnjem mestu.

KEGLJAŠKI DVOBOJ

Na kegljišču v Mariboru sta se v že tradicionalnem srečanju pomerili ekipi GG Maribor in GG Slovenj Gradec.

V naši ekipi so tekmovali: Betka Urbanč, Janez Gornjec, inž., Tone Popič, Jože Stalekar, Martin Penšek (uprava), Jože Kotnik, Ivan Vrhovnik, Franc Vivod (GO Slovenj Gradec), Drago Plaznik (gradbeni obrat) in Slavko Hodnik (strojni obrat).

Zmagali so tekmovalci GG Maribor z rezultatom 599:624 podrtim kegljem, torej s prednostjo 25 kegljev, lani pa so na kegljišču v Slovenjem Gradcu zmagali predstavniki GG Slovenj Gradec s prednostjo 141 kegljev.

ŠAH

Od 21. do 27. maja 1970 je bil v Poreču mednarodni moštveni šahovski festival v počastitev dneva mladosti. Sodelovali smo tudi šahisti GG Slovenj Gradec: Andrej Sertel, inž., in Jože Lesnik (GO Črna), Tone Modic, inž. (GO Radlje), Jure Sumečnik in Ludvik Kotnik, inž. (uprava).

Zbralo se nas je okrog tisoč šahistov iz vseh krajev Jugoslavije in iz tujine. Uvrščeni smo bili v precej močno 7. skupino, kjer je igralo 18 moštvev. Že v prvem kolu smo se srečali s poznejšim zmagovalcem in gladko izgubili, zato je bil rezultat v naslednjih kolid slabši.

V Poreču smo preigrali mnogo šahovskih partij, srečali smo se s šahisti iz drugih podjetij in kolektivov, spoznali smo, koliko »veljamo« v šahovskem svetu, in odnesli bogate izkušnje, ki nam bodo koristile za večji razvoj šahovske igre pri našem podjetju.

Ludvik Kotnik

JOŽETU ŠAVCU V SLOVO

Jože Šavc

... Izpolnil je zadnje povelje ...

Letos 2. junija smo se poslovili od gozdarskega tehnika, znanega političnega delavca, predvsem pa prisrčnega tovariša Jožeta Šavca. Prisrčno slovo ob njegovem grobu, kjer so se poklonili pokojnikovemu spominu njegovi svojci, množica sodelavcev, lovskih tovarišev, tovarišev iz NOB, politični predstavniki, prijatelji in znanci, je vnovič pokazala, kako zelo cenjen je bil kot gozdarski strokovnjak, sodelavec, priljubljen kot lovski tovariš in človek.

Rodil se je pred 47 leti v kmečki družini pod Kremžarico. Že v rani mladosti je občutil, kaj je težko delo, saj je moral na kmetiji kot kmečki fant opravljati najtežja dela. Opravljal je vse z veseljem in ljubeznijo, to vse zato, ker je izredno ljubil ta svoj košček rodne zemlje. Še kot mlad fant je dokazal, kako zvest je ostal svoji zemlji, saj se je že spomladi 1943. leta vključil v partizanske vrste in postal mlad partizan. Osvoboditev je dočkal kot izkušen bорец z vrsto odlikovanj. Po vojni je opravljal sprva kot aktivni vojak razne funkcije. Vse do zadnjega dne je ostal zvest tradicijam NOB in vseskozi delal v raznih političnih funkcijah. Še zadnje zaupano nalogo je izvršil najbolje v spominski akciji SVOBODNO POHORJE 70 mu je bila zaupana naloga komandanta koroških enot. Vodil jih je prek vsega Pohorja do Lovrenca, predal raport, še slišal lepe pohvale, kako je njegov odred izvršil vse najboljše in najlepše, potem pa od prevelikega napora omagal in omahnil svojim tovarišem v naročje.

Leta 1947 se je po demobilizaciji zaposlil pri takratnem gozdnem gospodarstvu v Slovenjem Gradcu kot logar. Kmalu nato je odšel v logarsko šolo, jo uspešno končal in leta 1951 postal šef gozdarskega obrata Slovenj Gradec. Na tem delovnem mestu je ostal do leta 1960, ko je odšel v gozdarsko srednjo šolo. Po končanem šolanju je postal referent za izkoriščanje gozdov v obratu. Tu je ostal vse do zadnjega dne svojega življenja. Kako je bil priljubljen med kolektivom, med strokovnimi sodelavci, med kmeti, priča vrsta nalog, ki jih je dobil med svojim službovanjem, saj je bil vrsto let predsednik delavskega sveta podjetja, predsednik ODS, predsednik UO ter opravljal še razne druge funkcije, kjer so hoteli imeti poštenega in razsodnega sodelavca. Vedno je hotel pomagati ljudem, vsakega uspeha v kolektivu se je izredno veselil, saj je živel z njim kot le malokdo. Strokovna poglobljenost tov. Šavca ni bila samo posledica njegove

Raport na Pohorju — Foto: D. Modrinjak

nadarjenosti in temeljitosti pri delu, ampak je izvirala tudi iz velike ljubezni do narave.

Tudi v prostem času ni prekinil stika z gozdom. Ko je sedel pred lovsko kočjo pod Kremžarico, ki mu je bila tako draga, ko je sedel sredi gozdov, s prelepim pogledom na svojo rojstno domačijo in Mislinjsko dolino, je koval nove načrte za življenje in gozdarstvo. Njegova goreča privrženost naravi ga je že zgodaj pritegnila v lovske vrste, ki jim je ostal zvest do groba.

Izredna volja, visoka strokovna raven, zvesto tovarištvo in velika ljubezen do našega gozda so zlasti odlika pokojnika Jožeta Šavca. Vsem, ki smo ga poznali, je tolikšna vsestranska aktivnost predvsem v društvenem pogledu komaj razumljiva. Zato bo vsem, ki smo ga cenili, ostal za zgled gozdarja, sodelavca, tovariša, zlasti pa kot lik poštenega človeka.

Peter Planinšec, dipl. inž. gozd.

IVANU V SLOVO

Ivan Fortin

7. junija, v času najintenzivnejše rasti narave, je umrl Ivan Fortin, revirni gozdar v gozdarskem obratu Mislinja.

Ivan Fortin, sin koroške zemlje, je bil rojen 17. septembra 1921 na pobočjih Uršlje gore, kjer stojijo med temnimi gozdovi ponosne, samotne a gostoljubne kmetije. Že v mladosti, ki jo je preživljal na Predovnikovi in Kančevi domačiji, je vzljubil naravo, ki se ji je posvetil in zaupal v svojih najtežjih mladostnih letih.

Okolje, kjer je preživljal svoja otroška leta in delno tudi mladeniška — koroški gozdovi z jasami in kmetijami, skratka mogočne naravne lepote koroškega konca —, so ga pritegnile tako močno, da se je odločil živeti in delati v naravi. Izbral si je lep a tudi težak poklic gozdarja.

Po končani gozdarski šoli v Mariboru leta 1941 je nastopil prvo gozdarsko službo pri takratni koroški zadrugi. Vojni vihra ga je zatekla na Koroškem. Po povratku iz angleškega ujetništva se je takoj vključil v obnovo po vojni izčrpane slovenske zemlje. Najdemo ga kot gozdarja — organizatorja gozdne proizvodnje v Škofji Loki in Črni na Koroškem ter leta 1949 v Mislinji.

Tukaj si je ustvaril svoj dom in zaživel z Mislinjčani. Zelo aktivno je deloval v družbenopolitičnih organizacijah, samoupravnih organih in društvih. Veliko dela je posvetil razvoju kraja in okolice.

Ivan se kot gozdar s prefinjenim čutom do narave ter z neverjetnim občutkom opazovanja okolja ni zadovoljil le z naravnim čutom, ampak je svojo gozdarsko poslanstvo izpopolnjeval s samostojnim strokovnim izobraževanjem. Že leta 1951 si je pridobil naziv gozdarskega tehnika.

Zadnje desetletje in pol je opravljal svoje službene dolžnosti zlasti v kmečkih gozdovih. Firme, pri katerih je služboval, so se menjale, a Ivan je ostal gozdar. Na pobočjih Pohorja, Graške gore in Paškega Kozjaka ni gozdička, ki ga ne bi poznal in v njem — pa čeprav le skromno — strokovno deloval. Sto in stotisoči pogozdenih sadik, stotine hektarov negovanih gozdov, desetisoči posekanih kubikov, desetine kilometrov zgrajenih kamionskih in traktorskih cest so spomenik, ki ne bo le nas, ampak tudi zanamce spominjal na Ivana — gozdarja — človeka.

Takšen, kot je bil njegov odnos do gozda, takšen je bil Ivan tudi do svojih sodelavcev, skratka do ljudi. Kjerkoli se je srečeval z ljudmi, ob vsaki priložnosti je bil pripravljen sočloveku pomagati, bodisi z nasvetom ali dejanjem. Ne le najožji sodelavci, člani kolektiva gozdarskega obrata, ampak tudi širši krog, celotno naše področje bo pogrešalo njegovih nasvetov — strokovnih in življenjskih.

Ob slovesu so mu sodelavci in okoliško prebivalstvo v skromno zahvalo in trajen spomin zasuli prerani grob s cveticami in zelenjem iz domačih logov in gozdov.

Metod Sekirnik, inž.